

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 13 – ДПК

Днес, 24.04.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев

Заместник-председател: Маргарита Николова

Заместник-председател: Силвия Къдрева

Член: Даниела Въткова-Милушева

Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс с вх. № 04-05-13-2/20.04.2026 г. по описа на Сметната палата без предложения по отношение на корупционния риск.

Измененията и допълненията в Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) имат за цел транспониране и прилагане на няколко европейски директиви (за правото на устен и писмен превод в наказателното производство; за правото на информация в наказателното производство; за правната помощ за заподозрени и обвиняеми в наказателното производство и по производство за европейска заповед за арест и др.). Законопроектът е съобразен и с развиващата се съдебна практика на Съда на Европейския съюз по преюдициални запитвания от български съдилища.

С измененията в проекта се въвежда задължение за компетентните правоприлагащи органи да уведомяват „заподозрените“ за процесуалните права, регламентирани в директивите, и да предоставят процесуална възможност за тяхното упражняване.

Правата, за които се информират лицата, са:

1. правото на адвокат;
2. правото на правна помощ и условията за нейното получаване по реда на Закона за правната помощ;
3. престъплението, за извършването на което се проверява евентуалното участие на лицето;
4. правото на устен и писмен превод, в случай че лицето не владее български език;
5. правото да запази мълчание;
6. ако става дума за непълнолетни техните родители, попечители или други хора, които се грижат за тях, да получат пълна информация за правата им, да ги придружават и др.

Законопроектът предвижда каталогът от права да се отнася за всички процесуални действия, предприети спрямо лицата, като разпознаване, претърсване и изземване, обиск и др. В случаите, при които свидетел започне в хода на разпита да се самоуличава в извършване на престъпление, компетентният орган ще е длъжен да прекрати разпита, да

уведоми лицето за правата му и да осигури ефективното им упражняване. Подобен е подходът и при очната ставка.

Предвидено е допълване на правата на обвиняемия с правото му да бъде информиран за мерките за неотклонение, които могат да бъдат взети спрямо него, продължителността на задържането от прокурор, на задържането под стража и на домашния арест и за правото му на обжалване на задържането и за реда и условията за изменението му, както и с правото му да бъде уведомен за последиците от неявяването му без уважителни причини пред съответния орган на досъдебното производство или пред съда, и за възможността досъдебното производство да се проведе или съдът да разгледа делото в негово отсъствие.

С проекта се предлагат и промени, продиктувани от няколко съдебни решения на Съда на Европейския съюз, свързани със задочното производство по наказателни дела.

Поради необходимостта от прецизиране на действащата уредба относно правата на задържаните лица законопроектът съдържа и изменения в няколко специални закона (за МВР, ДАНС, митниците и др.), като се регламентират по аналогия с тези на обвиняемия по НПК.

При анализа на законопроекта не се установиха предпоставки, генериращи корупционен риск.

След обсъждане на становището, на основание чл. 20, ал. 5, т. 6, във вр. с чл. 69, т. 2, предл. първо и чл. 71, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за Сметната палата, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс с изх. № 04-00-42/25/20.04.2026 г. по описа на Министерство на правосъдието без предложения относно наличието на корупционен риск.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател:п..... /Димитър Главчев/

Заместник-председател:п..... /Маргарита Николова/

Заместник-председател::п...../Силвия Къдрева/

Член:п..... /Даниела Въткова-Милушева/

Член:п..... /Мария Илиева/